

ELEKTRON O'QUV VA USLUBIY RESURSLARDAN FOYDALANGAN HOLDA ASTRONOMIYA DARSLARINI LOYIHALASH VA O'RGATISH METODIKASI

Yusupova Kamola Fozilxonovna

Farg'ona viloyati Qo'qon Shahar 28-sonli maktab
Fizika fani o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

O'quv materialining elektron shaklda bo'lishi, ya'ni matnli, grafikli, ovozli, animatsion materiallarni kompyuter ekranida ko'rish, o'rganish, o'zgartirish kiritish va yozib olish yanada chuqurroq o'rganishga imkon beradi. Astronomiyani o'qitishdan asosiy maqsad olam tuzilishi haqidagi tasavvurlarni ilmiy asosda tushuntirish, o'quvchilarning ilmiy dunyoqarash va falsafiy mulohaza yuritish qobiliyatlarini rivojlantirish.

Kalit so'zlari: Innovatsion texnologiyalar, interfaol metod, astronomiya, prinsp

АННОТАЦИЯ

Наличие учебного материала в электронном виде, то есть просмотр, изучение, редактирование и запись текстовых, графических, аудио, анимационных материалов на экране компьютера, позволяет проводить более углубленное изучение. Основной целью обучения астрономии является объяснение представлений об устройстве Вселенной на научной основе, развитие у учащихся научного мировоззрения и навыков философского мышления.

Ключевые слова: Инновационные технологии, интерактивный метод, астрономия, принципы

ABSTRACT

The presence of educational material in electronic form, that is, viewing, studying, editing and recording text, graphics, audio, animated materials on a computer screen, allows for more in-depth study. The main goal of teaching astronomy is to explain ideas about the structure of the universe on a scientific basis, to develop students' scientific worldview and philosophical reasoning abilities.

Keywords: Innovative technologies, interactive method, astronomy, prinsp.

Hozirgi vaqtda raqamlashtirish va robotlashtirish iqtisodiyot va ta'limning barcha sohalariga ta'sir ko'rsatib, ta'limning yangi shakllari va vositalarini tashkil etish, nazorat funksiyasini o'quvchilarning bilim olishida teskari aloqa usuli sifatida o'zgartirish va baholash jarayonlari uchun yangi imkoniyatlar ochmoqda. "Ta'lim" Milliy loyihasida kasb-hunar ta'limi tizimini modernizatsiya qilish, ta'lim faoliyatining raqamli vositalarini keng joriy etish va ularni ta'lim muassasalarining axborot muhitiga kiritish ko'zda tutilgani bejiz emas. Elektron ta'lim resurslari o'qituvchi va o'quvchilar faoliyatida sezilarli o'zgarishlarni amalga oshiradi, o'quv jarayoni ishtirokchilari o'rtasidagi interaktiv o'zaro ta'sir uchun, talabalarning mustaqil ishlarini boshqarishda, har bir talabaning individual yutuqlarini sozlash va baholash usullarida raqamli vositalarni taqdim etadi. Bunday treningning kuchli tomonlari o'quv jarayonini tashkil etishning yangi imkoniyatlari sifatida moslashuvchanlik, individuallashtirish, interaktivlikni o'z ichiga oladi. Shu munosabat bilan talabalarning kasbiy faoliyatni o'zlashtirish jarayonini samarali boshqarishga yo'naltirilgan elektron ta'lim resurslarini (Elektron ta'lim resurslarini) ishlab chiqish, hamda uni ta'lim jarayoniga joriy etish zamonaviy ta'limning istiqbolli vazifasi hisoblanadi. Astronomiya o'qituvchisining kasbiy faoliyatining asosiy turlaridan biri doimo yangi materialni o'rganishda darslarni ishlab chiqish va o'tkazish bilan bog'liq faoliyat bo'ladi. Ushbu muammoni hal qilishning turli jihatlari ko'plab rus yozuvchilarining asarlarida o'rganilgan. Agibova, S.V. Anofrikova, I.V. Grebeneva, va boshqa olimlar. Talabalar va maktab o'quvchilari uchun astronomiya va fizikani masofaviy o'qitish sohasida ham elektron ta'limdan foydalanish juda katta samara beradi.

- astronomiya va fizika darslarini loyihalash va o'tkazishda elektron ta'lim resurslarini ishlab chiqish hamda ularni fanga tadbiq qilish, muammolarni hal qilish dolzarb vazifalardan biridir. Astronomiya darslarini elektron ta'lim resurslari yordamida tashkil etish fanda yangi bilimlarni olish darslarni yaxshi o'zlashtirish o'quvchilarni bilish darajasini aniqlash, o'quvchilar faoliyatini shakllantirish uning mazmuniga kiritilgan quyidagi umumlashtirilgan harakatlarni o'zlashtirish orqali amalga oshiriladi: a) o'quvchilarda bilim elementini o'rnatish va uni olishi mumkin bo'lgan bilim darajasi; b) tanlangan bilim darajasida bilimning berilgan elementini olishning umumlashtirilgan mantiqiy sxemasini tanlash; v) tanlangan umumlashtirilgan mantiqiy sxemani konkretlashtirish; d) darsda ushbu bilimlarni olish uchun faoliyat sub'ektlarini belgilash; e) o'qituvchi va o'quvchining so'z va iboralarni tanlash; f) kerakli didaktik vositalarni tanlash; g) bilimlarning muayyan elementini olish darsining senariysini ishlab chiqish kabi omollarni o'z ichiga oladi. O'quvchilarning yangi bilimlarni egallashda elektron ta'lim resurslari yuqori darajani egallaydi. Loyihalashtirilgan darslarni o'tkazish o'quvchilarning darsdagi faoliyatini shakllantirish ularga quyidagi umumlashtirilgan harakatlarni o'rgatish orqali amalga

oshiriladi: a) muayyan darsda o'quvchilarning o'quv jarayoniga tayyorgarligini tezkor baholash; b) o'quvchilar bilan o'zaro munosabatlarning shakllari va usullarini tanlash; v) o'quvchilarni faol mehnatga jalb qiluvchi vaziyat yaratish; d) talabalarning bilish faoliyatini tashkil etish; e) talabalar tomonidan rejalashtirilgan tadbirlarning bajarilishini nazorat qilish va ularning ish natijalarini baholash;

Bunda o'quvchilar quyidagi qulayliklarga ega boladilar;

- Ma'lumotlarni olishda turli formatdagi o'quv materiallardan foydalanish;
- Sinf dan va darsdan tashqari foydalanish imkoniyati;
- O'quvchilarda yangi axborot texnologiyalardan unumli foydalanish;
- O'qituvchi hamda o'quvchi o'rtasida o'zaro erkinlikni yuzaga keltiradi;

Zamonaviy ta'lim jarayonida yuqoridagi ma'lumotlar yaxshi natija beradi, hamda o'quvchilarning ilmiy salohiyatini oshirishga, bo'sh vaqtlaridan unumli foydalanishga yordam beradi. Darslarni qiziqarli va samarali bo'lishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Khamidov Jalil Abdurasulovich, Khujjiev Mamurjon Yangiboevich, Alimov Azam Anvarovich, Gafforov Alisher Xolmurodovich, Khamidov Odil Abdurasulovich. "OPPORTUNITIES AND RESULTS TO INCREASE THE EFFECTIVENESS OF MULTIMEDIA TEACHING IN HIGHER EDUCATION." *Journal of Critical Reviews* 7 (2020), 89-93. doi:10.31838/jcr.07.14.13
2. Хўжжиев, М. Я. (2020). ВОЗМОЖНОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МУЛЬТИМЕДИА В ПРОЦЕССЕ УРОКА. *Universum: психология и образование*, (1), 10-13.
3. Kakhhorov S.K., Zhuraev A.R. Method of application of virtual stands in teaching subjects of electrical engineering, radio engineering and electronics// LXII International correspondence scientific and practical conference «International scientific review of the problems and prospects of modern science and education» (Boston. USA. September 22-23). 2019. – P. 44-47.
4. Рашидов Х. ва бошқалар. «Касбий педагогика» блокани ўқитиш методикаси. Тошкент: ЎМКХТТКМО ва УҚТИ, 2007. 200 б.
5. Олимов Қ.Т. ва бошқалар. Мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси. Ўқув қўлланма. Тошкент, «Фан» – 2009. 172 б.
6. Абдукодиров А.А., Хаитов А.Ф., Шодиев Р.Р. “Ахборот технологиялари”. Т. “Ўқитувчи”. 2002.